

Kazatel: Josef Hurta

Písňe: 451, 452, 454, 432, 453, 456

Čtení: Mk 1, 1 – 8

Text: Mal 2, 17 – 3, 3 *Unavujete Hospodina svými slovy. Ptáte se: "Čím ho unavujeme?" Tím, že říkáte: "Každý, kdo se dopouští zlého, líbí se Hospodinu, takovým on přeje." Anebo: "Kde je Bůh zastávající právo?" "Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů. Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno. Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. I budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet obětní dary.*

Poslední dobou jakoby šel svět stále více ke dnu. Lidé nadávají na politiky, jsou nespokojeni se svojí životní úrovní, stěžují si, jak jsou chudí, jak je zasahuje inflace, stávkují a protestují. Stěžují si na to, že nepoctivcům se daří dobře, zatímco chudák nemá nikde a u nikoho zastání. To ale nejsou žádné novinky. To všechno známe a slyšeli jsme to už mnohokrát. Samozřejmě, že v tom je i kus pravdy, ale stejně tak tu přichází ke slovu mnohá lidská závist, hamižnost, věčná nespokojenost s tím, co mám, neskromnost a nedostatek vděčnosti za Boží dary. Jistě ne všichni jsou takoví, ale česká společnost jako celek působí dojmem, že jsme národ reptalů, věčných stěžovatelů, unařikáných a ukřivděných nespokojenců. Až to jednoho unavuje, když ze všech stran slyší, že každý lump a darebák se má v tomto státě lépe, než poctivě pracující lid. Lidé se ptají: Kde je tu jaké právo, jaká spravedlnost? Ale upřímně řečeno, mám obavu, že s pocitem neustálé ublíženosti to nikdo daleko nedotáhne.

A protože to skutečně není jen fenomén dnešní doby, ale bylo to tak vždycky, najdeme stejný povzdech už ve starověku u proroka Malachiáše. Ten má za to, že to už musí unavovat i samotného Hospodina. A tak píše: Unavujete Hospodina svými slovy. Ptáte se: „Čím ho unavujeme?“ Tím, že říkáte: „Každý, kdo se dopouští zlého, líbí se Hospodinu, takovým on přeje.“ Anebo: „Kde je Bůh zastávající právo?“ V podstatě je to volání po Božím soudu. Touha po těch pověstných Božích mlýnech, které sice melou pomalu, ale jistě. Starozákonní Izrael se ovšem na Boží soud těšil. Těšil se na ten den Hospodinův, kdy zlo bude smeteno a zavládne věčný mír, pokoj, ten věčný šalom.

Jenže dovolávání se Božího soudu je vždy ošemetné. Zpravidla tak činí ti, kteří žijí v iluzi, že Boží soud má dopadnout jen na ty druhé, zatímco já budu stát stranou a budu přihlížet spravedlivému trestu. Jako ten prorok Jonáš, který se těšil, až se bude kochat pohledem na zničení hříšného města Ninive. Jenže ono je to s tím Božím soudem trochu složitější. Na Boží soud je potřeba se aspoň trochu připravit.

Hospodin ústy proroka Malachiáše praví: "Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů. Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno."

Přesuneme-li se nyní do Nového zákona, evangelisté shodně vykládají slovo o poslu, připravujícím cestu Páně, jako předpověď vystoupení Jana Křtitele. V evangeliích to říká sám Ježíš, že to je Jan, o němž je psáno: „Hle, já posílám svého posla, aby ti připravil cestu.“

Jak ta příprava měla vypadat? Co učil Jan? Jan kázal: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ Království nebeské je v bibli obrazem Božího kralování, Boží vlády. Jestliže tedy Jan kázal: „Přiblížilo se království nebeské“, tak to neznámá, že už brzo nastane konec světa, ale že Bůh už je blízko se svou mocí a pomocí. Přiblížilo se převzetí moci Bohem. Chystá se něco jako státní převrat. A rozumný člověk, který si dovede spočítat, kdo potom bude Pánem, udělá vše pro to, aby byl na straně vítězů. Proto má blízkost Božího království dopad už nyní do našeho života. Už teď je potřeba se přeorientovat na novou vládu. Změnit své smýšlení. To je doslovný překlad výrazu „čiňte pokání“. To je výzva adventu. Znamená to: žijte už nyní jako občané přicházejícího Božího království, jako občané nebeského Jeruzaléma, jako lidé, kteří se už na tomto světě podřizují Boží vládě. Protože Pán už je za dveřmi.

„I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte.“ Tehdejší náboženský člověk hledal Pána především v chrámu, v kultu a ve smlouvě s Bohem. Dnešní sekulární člověk by asi neřekl, že hledá Pána a touží se setkat s poslem smlouvy. Dnešní člověk by řekl, že hledá možná

nějakou spravedlnost, zachovávání alespoň základní míry lidské slušnosti a solidarity, či dodržování aspoň nějakých morálních zásad. Nebo ještě něco jiného, nevím.

V každém případě Malachiáš velmi trefně poznamenává: Pán opravdu přijde. O tom není pochyb. Jenže kdo snese den jeho příchodu? Když si to tak přejete a toužíte po tom, jak byste sami obstáli, kdyby došlo na lámání chleba? A Malachiáš se obrací na své posluchače a nenechá na nich nit suchou. Ve svém kázání nekompromisně vytahuje na světlo jedno provinění za druhým. Podává obraz duchovního úpadku, rezignace a selhání Božího lidu. Lidé, o nichž Malachiáš mluví, mají posunuté hodnoty, narušené sociální vazby, touží po úspěchu, jsou pokrytečtí a přespříliš sebevědomí. Vedle samospravedlnosti je příčinou rozvratu Božího lidu také nedbalá bohoslužba. Malachiáš např. říká: „Když přivádíte k oběti slepé zvíře, to není nic zlého? Když přivádíte kulhavé a nemocné, to není nic zlého? Jen to dones svému místodržiteli, získáš-li tak jeho přízeň a přijme-li tě, praví Hospodin zástupů.“ Problém není v Hospodinu, že se nespokojí jen tak s ledasčím. Problém je v lidech, totiž v jejich vztahu, v jejich vnitřním postoji vůči Bohu. Malachiáš tady pranýřuje takovou tu lacinou zbožnost, která člověka nic nestojí. Třeba když přispíváme na církevní práci jen tím, co nám zbývá a co nám nebude chybět. Ale prorok se pochopitelně obrací i proti kněžím, kterým vyčítá: „Mnohé jste přivedli k tomu, že klopytli o zákon. Proto i já jsem způsobil,“ říká Malachiášovými ústy Hospodin kněžím, „že jste v nevážnosti a ponížení u všeho lidu za to, že nestřežíte mé cesty.“ Do Malachiášovy kritiky se dostane i neúcta lidí k manželskému svazku. Příliš snadná cesta k rozvodu a nevěře. „Každý, at' nenávidí rozvod,“ hřímá Malachiáš k lidu. A nakonec dojde i na ty pověstné desátky. „Přinášejte do mých skladů úplné desátky. A pak to se mnou zkuste, říká Bůh. Neotevřu vám snad nebeské průduchy a nevyleji na vás požehnání?“ Bratři a sestry, z bohoslužeb, kde by kázal Malachiáš, bychom žádný neodešli s čistým štítem. Každý by se v něm nějak našel. Pod Božím soudem se tak ocitáme všichni. „Kdo snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže?“ Ta otázka míří i na nás.

Možná, že po tomto prorokově rozhorlení nečekáme, že by jeho kázání mohlo posluchačům přinést něco jiného, než jen ubíjející moralistická ponaučení. Malachiášovo kázání nás však v mnohém překvapí. To kázání opravdu není moralistické. Nepostrádá potěšení a naději. Především závěr celé knihy vyznívá velmi nadějně a končí právě tam, kde později navážou evangelisté vyprávěním o Janu Křtiteli a o narození Ježíše.

Už v tom dnešním krátkém textu ze začátku třetí kapitoly je vlastně obsaženo evangelium, poselství naděje. A možná nás překvapí, že ta naděje je právě v Božím soudu. Ten je tu vykreslen zvláštním popisem: „Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno. Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. I budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet obětní dary.“ Všimněte si zvláštnosti tohoto obrazu. Cílem Hospodinova soudu není záhuba, ale očistění! Nikoliv zánik, ale obnova! Stříbro zůstane stříbrem, jen bude oproštěno od všeho, co ho kazí. Plátno zůstane plátnem, ale bude prosto špíny. Boží služebníci budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet obětní dary. Příchod dne Hospodinova způsobí proměnu. Prorok Ezechiel by k tomu řekl Hospodinovo „Vložím vám do nitra svého ducha; učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich.“ A Izaiáš by možná ještě dodal: „I bude bydleti vlk s beránkem a pardus s kozlátkem ležeti; tolikéž tele a lvíče i krmný dobytek spolu budou, a malé pacholátko je povede.“

Vrátím-li se na začátek kázání – my můžeme mít pochopení pro unaříkanost současné společnosti; ale nemusíme ji sdílet! Můžeme rozumět nespokojenosti lidí se stavem světa, ale nemusíme být spolu s nimi skeptičtí. Evangelium nám dává svobodu zachovat si nezdolnou naději na nápravu věcí lidských. Nedoufáme přitom v člověka a v jeho jakési sebepolepšení. Ta obnova není lidským dílem. My věříme v nové stvoření, které je dílem Ducha svatého. Věříme v přicházející království Boží. Věříme, že i mezi nás vstoupí nenadále Pán, kterého hledáme, posel smlouvy, po němž toužíme. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů.

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši, tvé království skrytě vstoupilo do světa plného bídy a bolesti. Prosíme, dej, at' se projeví i viditelným způsobem tam, kde chybí pomoc, zástání, spravedlnost. At' se tvá vláda prosadí tam, kde dosud vládne bezpráví a keřivda. Prosíme tě, abys dal poznat modlitebníkům, že jejich prosby slyšíš a jejich steskům rozumíš. Dej poznat všem lidem bez naděje, že ty máš svůj plán se světem, který dotáhneš do vítězného konce. Prosíme za lidi zarmoucené, za ta ty, které sevřela bolest smrti a opuštěnosti. Prosíme tě za lidi, kteří jsou uštvaní, nervózní, vyčerpaní, plni neklidu a nepokoje. Skloň se k nim a navštiv je svou milostí. A nám všem daru svůj pravý a nefalšovaný pokoj v Duchu svatém. Amen.*